

POSITIEVE GEZONDHEID: ONTDEKKINGSREIZIGERS EN DAPPERE BESTUURDERS NODIG

Partners van de Alliantie Positieve Gezondheid Zuid-Holland Noord kwamen op 15 september in Sassenheim bijeen voor een inspiratiesessie. De kernvraag luidde: wat vraagt 'steeds meer werken met Positieve Gezondheid' van bestuurders en hun interne gangmakers? En hoe kan de Alliantie daarbij het beste helpen? Twintig deelnemers reflecteerden op ontwikkelingen in en buiten de regio, op elkaar en op te nemen stappen voor de Alliantie.

"Positieve Gezondheid is niet iets als het installeren van een nieuwe Windows-versie", startte John Hoenen, die namens Reos de bijeenkomst bij Marente-locatie Bernardus in goede banen leidde. "De vraag is dan of je de huidige gang van zaken kunt voortzetten of dat er nieuwe dingen nodig zijn. Het is goed om daar op te reflecteren met elkaar."

URGENTIE BIJ POSITIEVE GEZONDHEID

In drietalen gingen de aanwezigen met elkaar in gesprek over de gevoelde urgentie bij het gedachtegoed Positieve Gezondheid. 'De gemene deler is dat we Positieve Gezondheid op de agenda hebben staan en als doel hebben om samen op te trekken in de regio', koppelde Wilma Roerade (Marente) terug. "We willen de ingezette beweging samen voortzetten." Stefan Fiselier (Transmuralis) gaf aan dat deelname aan de Alliantie 'niet voor de bühne' mag zijn. "We moeten er in de dagelijkse praktijk invulling aan geven en elkaar daarin uitdagen. Het begint met een intrinsiek geloof in Positieve Gezondheid, de volgende stap is om het in de eigen organisatie te verankeren."

Henk Visch (GGD Hollands Midden) attendeerde op de laatste cijfers van de gezondheidspeilingen die gedaan zijn. 'Met beschikbare data vanuit een brede blik op gezondheid kan je als wijk of gemeente zien waar je staat en daarover het gesprek stimuleren'. Susanne Rutten (Zorg en Zekerheid) wees op ontwikkelingen in brede zin: "Er is een groot tekort aan personeel en de portemonnee is niet oneindig, terwijl de zorgvraag stijgt. Dat betekent dat we anders tegen zorg aan moeten kijken en op bepaalde thema's, zoals mentale gezondheid, met elkaar naar oplossingen moeten zoeken."

Nancy Baghdadi (Welzijn Teylingen) benoemde dat 20 tot 25 procent van de mensen die naar de huisarts gaan welzijnsklachten hebben. "Daarnaast hebben we in query's, vanuit VIP Samenwerken, onderzocht hoeveel mensen meer dan vijftien keer per jaar langskomen bij de huisartsenpraktijk. Daaruit blijkt dat er zelfs mensen zijn die vaker dan honderd keer per jaar langskomen. Dat is extreem, maar er blijken ontzettend veel mensen die vaker dan vijftien keer per jaar gaan."

SAMENWERKING TUSSEN PROFESSIONALS EN EIGEN REGIE BURGER

"Als eerstelijnszorgverleners kennismaken met Positieve Gezondheid zien ze ook echt de meerwaarde", vertelde Lisa Eekhof (ROHWN). "De kracht zit in herhaling, met onder meer scholingen en praktische informatie." De Caliber Academie organiseert, als onderdeel van ROHWN, dit jaar al scholingen over Positieve Gezondheid in de huisartsenpraktijk. "Nieuwsgierigheid motiveert huisartsen en praktijkondersteuners om deel te nemen", vertelt Jacqueline Wallaart (ROHWN). "Ze vragen zich af wat ze met Positieve Gezondheid kunnen. Een volgende stap is dan om samenwerking te zoeken."

Anneke Asberg (Marente) plaatste een kanttekening: "Positieve Gezondheid is bedoeld om de individuele burger veerkrachtig te kunnen laten zijn. Hoe kun je de burger zelf verantwoordelijkheid geven voor zijn of haar gezondheid en hoe kun je de veerkracht van de wijk versterken? Ik wil af van het idee dat er iets aangeboden moet worden, ik wil dat het gedachtegoed gaat leven." Nancy Baghdadi (Welzijn Teylingen): "Je hebt als bewoner ingangen nodig om het gesprek aan te gaan. Dat kan de huisarts, een welzijnsadviseur of de lokale krant zijn, maar je hebt plekken nodig om het gesprek aan te gaan en dan samen te werken."

VERSLAG

Erik Kramer (Zorg en Zekerheid) gaf aan dat uit onderzoek blijkt dat sociale cohesie veel gezonde levensjaren oplevert. “Meer dan stoppen met roken, alcohol of andere ongezonde dingen.” John Hoenen (Reos) besloot de discussie door te stellen dat ‘community het beste medicijn is’. “Dat is er niet zomaar, maar je kunt er heel actief aan bouwen. Dat is volgens mij waar Positieve Gezondheid aan bijdraagt.”

ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO

Ellen van Steekelenburg (GGD Hollands Midden) nam de partners vervolgens mee in de voortgang die de Alliantie heeft geboekt. Van Steekelenburg wees onder meer op de twee gehouden Leerateliers met veel online deelnemers, maar ook op diverse lokale initiatieven rond Positieve Gezondheid. Zoals Samen Gezond Zoeterwoude, Stevenshof Vitaal, een werkgroep Positieve Gezondheid in Noordwijk vanuit Rijncoepel, Healthy Hillegom en een moestuin in Teylingen waarbij GGZ-cliënten, inwoners en stagiairs van mbo Rijnland zijn betrokken en waarbij wordt gekookt voor de Buurtkamers.

Er zijn allerlei ontwikkelingen in de regio die de Alliantie kunnen versterken, aldus Van Steekelenburg. Ze benoemde onder meer de partnerschappen van Zorg en Zekerheid en GGD Hollands Midden met het institute for Positive Health, het initiatief gezondmeten.nl waarbij het LUMC is betrokken en de wijkprofielen die op de website van de GGD zijn te raadplegen. De ambitie van de Alliantie voor 2030 is dat inwoners ervaren dat professionals, beleidsmakers en bestuurders denken en doen vanuit een brede blik op gezondheid zodat zij ook regie over hun leven en in hun wijk kunnen pakken, vervolgde Van Steekelenburg. “Om onze ambitie te realiseren vraagt dat de nodige stappen, met als fasering: 1. inspireren en aanjagen, 2. verbinden en zelfstandig uitvoeren, en 3. versnellen en oogsten.”

INSPIRATIE VANUIT LIMBURG EN DE ACHTERHOEK

Na een pauze was het tijd voor inspiratie vanuit twee andere regio's. Via een online verbinding namen Loek Vaessen (Limburg Positief Gezond) en Leonie Voragen (8RHK Ambassadeurs) de aanwezigen mee in hun Positieve Gezondheidsreis. Deelname van een nieuwe organisatie aan Limburg Positief Gezond valt of staat met de toewijding van de bestuurder, vertelde Vaessen. “Het gaat er om dat je het gedachtegoed omarmt en de dapperheid hebt om de transitie te ondersteunen, ook met menskracht. Er is soms best weerstand en dan is er leiderschap nodig, ook van toezichthouders.”

Leonie Voragen vertelt dat er met een coalition of the willing een start is gemaakt.” Volgens Voragen is een goede data-infrastructuur cruciaal om aan een gezonde populatie te werken. “Data zijn nodig om situaties te duiden en om juiste keuzes te maken.” Een andere belangrijke voorwaarde voor succes is burgerparticipatie, vervolgde Voragen. “Inwoners van de Achterhoek zijn vertegenwoordigd in de Achterhoekraad. Deze spreekbuis voor bewoners is niet alleen op gemeenteniveau maar ook op regionaal niveau ingericht. Met elkaar ga je een ontdekkingsreis aan, waarvoor je een team met ontdekkingsreizigers en dappere bestuurders nodig hebt. Het mooie aan de Achterhoek is dat ze hebben uitgesproken dit echt te willen. Ze erkennen dat het een zoekproces is, maar bereidheid is een cruciale eerste stap. Het is niet go-no go, maar go, hoe go.”

AANJAGER VAN POSITIEVE GEZONDHEID

Gespreksleider John Hoenen stelde de aanwezigen de vraag welke rol ze zien weggelegd voor de Alliantie Positieve Gezondheid. Evelyn Kessels (Samen Gezond Zoeterwoude): “De Alliantie kan professionals handvatten aanreiken om een gesprek rond Positieve Gezondheid te voeren, of om verbinding tussen professionals en vrijwilligersorganisaties te maken. Onbekend maakt onbemind. Waarbij scholing nodig is om te bouwen aan Positieve Gezondheid, als basis voor bewustwording.”

VERSLAG

Anneke Asberg (Marente) gaf aan de Alliantie vooral te zien als aanjager van de principes van Positieve Gezondheid. “Bijvoorbeeld door kavels te maken van Zuid-Holland Noord en een ‘kavelaanjager’ aan te stellen, betaald door gemeenten die de Alliantie gebruiken om burgers in beweging te krijgen richting veerkracht.” Volgens Akke Timmermans (wijkvereniging Merenwijk) begint Positieve Gezondheid met actief kunnen zijn in de wijk als burger. “Creëer een oefenplek voor burgers, bijvoorbeeld op het gebied van preventie, waar ze zelf aan kunnen bijdragen en aan mee kunnen doen. Het zou mooi zijn als organisaties op gemeentelijk niveau een analyse maken en actiepunten vormgeven, door schotten heen en niet gehinderd door regelgeving in zo’n proef. De Alliantie op haar beurt kan helpen om integraal naar zo’n casus te kijken.”

PARTNERSHIP VAN DE ALLIANTIE

Na deze discussieronde besprak Eva van Steenberg (Reos) enkele uitkomsten van interviews die gehouden zijn met de huidige partners van de Alliantie. “Partners zien de Alliantie onder meer als plek om kennis te halen en te delen, om elkaar te inspireren rond Positieve Gezondheid. En als stok achter de deur.” Voor de toekomst zien de partners graag een routing om Positieve Gezondheid toe te passen in de eigen organisatie, vertelde Van Steenberg. “Ook het bereiken en betrekken van inwoners en het realiseren van verbinding rond bestaande initiatieven kwam uit de interviews naar voren.”

Wat betreft de doorontwikkeling van de Alliantie meldde Van Steenberg dat andere organisaties interesse tonen om zich als partner aan te sluiten. Onder meer vanuit welzijn, gemeenten, woningbouw en onderwijs. In een afsluitend rondje over de koers van de Alliantie kwamen termen als ‘stip op de horizon’, ‘focus aanbrengen’ en ‘helderheid in doelstellingen’ over tafel. “Positieve Gezondheid is begonnen uit overtuiging en gedeelde waarden, nu zijn we zover dat we dit samen willen in de regio”, rondsde John Hoenen de inspiratiesessie af. “Alle partners vinden het belangrijk. Nu is het zaak daar vorm en inhoud aan te geven.”

ALLIANTIE POSITIEVE GEZONDHEID ZUID-HOLLAND NOORD

Rijncoepel, ROHWN, Marente, Welzijn Teylingen, GGD Hollands Midden, Zorg en Zekerheid en Reos vormen samen de Alliantie Positieve Gezondheid. Met elkaar willen zij dat Zuid-Holland Noord de meest Positief Gezonde regio wordt richting 2030.